

คำวินิจฉัยที่ ๑๓/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๕๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาสตราจารย์ธรรมนุญ

วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสันติ รุ่งเสรีชัย ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดกรณีนายสันติ รุ่งเสรีชัย จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ส่งคำร้องลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ กรณีนายสันติ รุ่งเสรีชัย ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด
กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายสันติ รุ่งเสรีชัย ผู้ถูกร้อง ดำรงตำแหน่ง
เป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ และ
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น
และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐
ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและ
สมาชิกสภาของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน ทุกครั้ง
ที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แล้วแต่กรณี
จากการตรวจสอบปรากฏว่าเทศบาลเมืองราชบุรี มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น
จำนวน ๓๑๗,๒๕๖,๘๕๓.๒๐ บาท ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.
กำหนด มีผลให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้อง
รวมทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี จำนวน ๑๘ ราย ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่
๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพียง ๒ ครั้ง คือ กรณีเข้ารับ
ตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด

ผู้ร้องได้ตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีเมื่อวันที่ ๑๖
พฤษภาคม ๒๕๔๖ ซึ่งครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ในวันที่ ๑๔
มิถุนายน ๒๕๔๖ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยมิได้แจ้งเหตุขัดข้อง
ให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ รวม ๓ ฉบับ คือ
(๑) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๓๑๖ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ (๒)

หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ถัด ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๘๗๕ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๖ และ (๓) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ถัด ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๐๗๒๗ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๗ ผู้ถูกร้องก็มีได้ดำเนินการชี้แจงข้อเท็จจริงแต่อย่างใด

ผู้ร้องได้รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

(๑) ผู้ร้องได้มีคำสั่ง ถัด ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๒๖๕๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ ถึงปลัดเทศบาลเมืองราชบุรี ขอหนังสือชี้แจงกรณีเทศบาลเมืองราชบุรีได้มีการดำเนินการแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบพร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่ได้มีการแจ้งเป็นหนังสือ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้มีการแจ้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเมืองราชบุรีทราบถึง ๒ ครั้ง ตามหนังสือ ที่ รบ ๐๐๑๘/๒๐๓๖๗ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕ แจ้งเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้นายกเทศมนตรีเมืองทุกเทศบาลทราบ ตามสำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ถัด ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๒/๓๗๗ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบเร่งรัดและดำเนินการในเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบให้ถูกต้องครบถ้วน และหนังสือ ถัด มท ๐๘๖๕.๒/๒๖๖๐๐ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงนายกเทศมนตรีเมืองราชบุรีเพื่อแจ้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองราชบุรีรายที่ยังดำเนินการเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วนให้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน

(๒) ผู้ร้องได้มีคำสั่งเชิญผู้ถูกร้องมาให้ถ้อยคำ ตามหนังสือ ถัด ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๒๖๕๕ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ ซึ่งผู้ถูกร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี สรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๔๑/๕๘-๕๙ ถนนราษฎร์ยินดี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ได้เข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ และได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ต่อมาได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และได้ยื่นบัญชี

แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีดังกล่าวในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ แต่กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ โดยให้เหตุผลว่าไม่ทราบว่าต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และต่อมาทราบว่าต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ เมื่อประมาณเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๗ เนื่องจากได้รับหนังสือเตือนจากผู้ร้อง โดยหนังสือดังกล่าวส่งมาบ้านเลขที่ ๑๕๘ ถนนอัมรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ซึ่งผู้ถูกร้องจะได้รับหนังสือก็ต่อเมื่อได้เข้ามาบ้านเลขที่ดังกล่าว เมื่อผู้ถูกร้องทราบคำเตือนแล้ว ผู้ถูกร้องได้โทรศัพท์สอบถามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ และได้ดำเนินการตามหนังสือ แต่มีเหตุบางประการที่ทำให้ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบล่าช้า จนผู้ร้องออกหมายเรียกถึงผู้ถูกร้องอีกครั้งหนึ่ง โดยผู้ถูกร้องอ้างเหตุที่ทำให้ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบล่าช้าว่าตนเองได้เข้ารับกิจการตัวแทนจำหน่ายหนังสือพิมพ์แทนป่า ซึ่งป่วยเป็นอัมพฤกษ์ และอยู่ระหว่างเริ่มงานใหม่ ไม่ได้พักผ่อนและยังมีภาระที่ต้องย้ายร้านไปอยู่อีกที่หนึ่ง ไม่มีเจตนาที่จะปกปิดบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบแต่อย่างใด พร้อมกับคำชี้แจงดังกล่าว ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบพร้อมเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีแต่เอกสารไม่ครบถ้วน

(๓) ผู้ร้องมีคำสั่งเชิญนายมนัส รุ่งเสรีชัย ตามหนังสือ ดับ ด่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๓๒๐๕ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งนายมนัส ฯ เป็นผู้ลงชื่อรับเอกสารในใบตอบรับไปรษณีย์ลงทะเบียนที่มีไปถึงผู้ถูกร้องตามภูมิลำเนา ซึ่งนายมนัส ฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ชี้แจงข้อเท็จจริงว่าตนอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๖๗/๕ ถนนคณาทร อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และเป็นบิดาของผู้ถูกร้อง โดยนายมนัส ฯ มีบ้านเช่าเลขที่ ๑๕๘ ถนนอัมรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเปิดเป็นร้านขายหนังสือพิมพ์ และรับว่าจะเป็นผู้ดูแลในเวลาเช้าจนถึงเย็นประมาณ ๑๘.๐๐ นาฬิกาทุกวัน กลางคืนจะไม่มีผู้พักอาศัย และนายมนัส ฯ เองกลับไปพักบ้านเลขที่ ๖๗/๕ และรับว่าเป็นผู้รับหนังสือของผู้ร้องที่ส่งถึงผู้ถูกร้องที่บ้านเลขที่ ๑๕๘ ถนนอัมรินทร์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี แต่จำไม่ได้ว่ามีกี่ฉบับ ซึ่งโดยปกติทั่วไปแล้วเมื่อตนได้รับจดหมายที่ส่งถึงผู้ถูกร้องก็จะติดต่อให้ผู้ถูกร้อง

มารับของที่บ้านเลขที่ดังกล่าว นายมนัส ฯ ไม่เคยเปิดจดหมายของผู้ถูกร้อง โดยปกติผู้ถูกร้องพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๔๑/๕๘ ถนนราษฎร์ยินดี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี อยู่ห่างจากบ้านเลขที่ ๑๕๘ ถนนอัมรินทร์ ประมาณ ๑ กิโลเมตร และจะแวะมาบ้านเลขที่ดังกล่าวประมาณเดือนละ ๓-๔ ครั้งเป็นประจำเพื่อมาเยี่ยมเยียนนายมนัส ฯ และมาดูเอกสารหรือจดหมายของตนเอง นายมนัส ฯ ไม่ทราบเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของผู้ถูกร้อง แต่มาทราบว่าผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อตนได้รับหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและได้สอบถามผู้ถูกร้องว่าเหตุใดจึงไม่ยื่นบัญชี ฯ ดังกล่าวแต่ผู้ถูกร้องแจ้งว่าได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบแล้ว

ผู้ร้องได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ จึงรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาวินิจฉัย

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้โอกาสผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยได้ส่งหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันรับหนังสือดังกล่าว ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ สรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับทราบถึงเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากเจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาลเดือนและมีหนังสือแจ้งให้ทราบเสมอ แต่กรณี

พ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปี นั้น ผู้ถูกร้องไม่ทราบว่าต้องมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ เพราะหลังจากพ้นจากตำแหน่งแล้ว ตนเองไม่ค่อยได้เข้าไปที่สำนักงานเทศบาล และเมื่อผู้ร้องได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องได้เขียนคำชี้แจงต่อผู้ร้องถึงสาเหตุในการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบแล้ว โดยพร้อมกันนั้นได้ยื่นเอกสารที่ผู้ร้องขอตรวจสอบไปด้วย เมื่อเวลาผ่านไป ๒ ปี ประมาณต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าได้ไปเยี่ยมบิดา มารดาที่บ้านเลขที่ ๖๗/๕ ถนนคณาทร ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จึงได้รับจดหมายจากผู้ร้องที่นายมนัส ฯ ซึ่งเป็นบิดารับไว้แทน จึงได้ทราบว่าตนเองได้ส่งเอกสารบางอย่างไม่ครบ แต่ก็ไม่ได้ศึกษารายละเอียดในหนังสือดังกล่าวว่าตนเองยังขาดส่งเอกสารใดบ้าง และต่อมาได้ทำหนังสือดังกล่าวหาย เนื่องด้วยความไม่รอบคอบของตนเอง ประกอบกับความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของตนเองทำให้คิดว่าผู้ร้องจะมีหนังสือเตือนมาอีกครั้งหนึ่ง ตนเองไม่มีเจตนาหรือตั้งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ แต่อย่างใด

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ บัญญัติว่า

“ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกาเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้ง

ประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐๕ (๓) มาตรา ๒๐๗ (๑) (๒) และมาตรา ๒๐๘ (๕) มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง

ให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๘ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ

บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้ออนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยได้ แต่ทั้งนี้ ต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ”

มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า “การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำ

ดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้บังคับตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

ข้อ ๓ บัญญัติว่า “กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ เช่นเดียวกับกรณีการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ”

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ นั้น ได้ประกาศกำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้รายได้ของเทศบาลกำหนดดังกล่าว หมายถึงรายได้รวมเงินอุดหนุน เงินสะสม และเงินกู้ ของเทศบาล ในปีงบประมาณที่ผ่านมา

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้ว เมื่อปรากฏว่า ในระหว่างการพิจารณาคำร้องนี้ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยที่มาตรา ๓๐๐ ของรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช

๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และบัญญัติให้บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป คดีตามคำร้องนี้จึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ ของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัย และเมื่อปรากฏว่า เทศบาลเมืองราชบุรีมีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น ๓๑๗,๒๕๖,๘๕๓.๒๐ บาท จึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ตามเกณฑ์ ที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลให้ผู้บริหารและ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและมีหน้าที่ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้อง และคำชี้แจงของผู้ถูกร้อง รั้งกันฟังได้เป็นยุติว่า ผู้ถูกร้อง พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และได้ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องรวมสองครั้ง คือเมื่อคราวเข้ารับตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และคราวพ้นจากตำแหน่ง ในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๕ แต่ผู้ถูกร้อง ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิก สภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยผู้ถูกร้องมิได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ แม้ว่า ผู้ร้องจะได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงถึง ๓ ฉบับ ทั้งปรากฏข้อเท็จจริงว่าเทศบาลเมืองราชบุรี ได้มีการดำเนินการแจ้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเมืองราชบุรีทราบถึง ๒ ครั้ง คือ เรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นให้ นายกเทศมนตรีเมืองทุกเทศบาลทราบ และเรื่องผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาล เมืองราชบุรีรายที่ยังดำเนินการเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสาร ประกอบไม่ถูกต้องครบถ้วนให้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน

จากข้อเท็จจริงที่ผู้ร้องกล่าวอ้างในคำร้องรวมทั้งพยานเอกสารประกอบคำร้องต่าง ๆ ดังกล่าว เมื่อคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องมิได้โต้แย้งคัดค้านเป็นอย่างอื่น จึงฟังได้ตามคำร้องและเอกสารประกอบของผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ วรรคสอง ที่ผู้ถูกร้องยกข้อต่อสู้ในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องยื่นบัญชี ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่เทศบาลคอยเตือน และมีหนังสือแจ้งเตือนให้ทราบเสมอ แต่กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกร้องไม่ทราบ อันเป็นข้อต่อสู้ทำนองยกความไม่รู้กฎหมายขึ้นเป็นข้อแก้ตัวนั้น เห็นว่าบทบัญญัติของมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อบังคับการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวด ๑๐ เรื่องการตรวจสอบการใช้อำนาจมีหลักการสำคัญที่สร้างระบบป้องกันการทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้มีความรัดกุมและเกิดประสิทธิผลในการตรวจสอบได้อย่างแท้จริง จึงกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทั้งของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชี ดังกล่าว กับกำหนดให้ต้องยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาด้วย ยิ่งไปกว่านั้น ความในมาตรา ๓๓ ยังกำหนดกรอบเวลาให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องยื่นบัญชี ฯ ถึง ๓ ครั้ง กล่าวคือ ครั้งแรก กรณีเป็นการเข้ารับตำแหน่งครั้งที่สอง กรณีเป็นการพ้นจากตำแหน่ง และครั้งที่สาม ซึ่งเป็นกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ทั้งนี้ ก็เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีข้อมูลในการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า ตลอดระยะเวลาที่ผู้นั้นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน ผู้ดำรงตำแหน่งการเมืองผู้นั้น มีทรัพย์สินเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือไม่ หากมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้แจ้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้นั้น หรือทายาทหรือผู้จัดการมรดกของเขา แล้วแต่กรณี ชี้แจงการได้มาของทรัพย์สินดังกล่าวเพื่อดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ ให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป ดังนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการรวมทั้งกรอบเวลาที่มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกคนต้องรับรู้

และตระหนักว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ผู้ถูกร้องหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองคนใดจะอ้างความไม่รู้กฎหมาย เช่นว่านั้นขึ้นมาเป็นข้อแก้ตัวเพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบตามกฎหมายไม่ได้ เพราะมิฉะนั้นกลไกการตรวจสอบการทุจริตประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้จะไม่เกิดประสิทธิผลต่อการตรวจสอบของผู้ร้องได้เลย ข้อแก้ตัวของผู้ถูกร้องตามคำชี้แจงจึงฟังไม่ขึ้น ส่วนที่ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าตนไม่ได้ศึกษารายละเอียดในหนังสือเดือนจากผู้ร้องว่าตนเองยังขาดส่งเอกสารใดบ้าง และต่อมาได้ทำหนังสือดังกล่าวหาย เนื่องด้วยความไม่รอบคอบของตนเอง ประกอบกับความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของตนเองทำให้คิดว่าผู้ร้องจะมีหนังสือเดือนมาอีกครั้งหนึ่ง ตนไม่มีเจตนาหรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบแต่อย่างใดนั้น ข้ออ้างดังกล่าวก็รับฟังไม่ได้ เพราะบุคคลผู้มีหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายบัญญัติไม่อาจอ้างความผิดหรือความบกพร่องของตนเพื่อยกเว้นที่จะต้องดำเนินการตามที่กฎหมายบัญญัติได้ ถือว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ข้อแก้ตัวของผู้ถูกร้องตามคำชี้แจงจึงฟังไม่ขึ้น

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า นายสันติ รุ่งเสรีชัย ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามและวรรคสี่

นายอัคราทร จุฬารัตน

รองประธานศาลรัฐธรรมนูญ

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสมชาย พงษ์ธา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายธานีศ เกศวพิทักษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายณรงค์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ หัตถกรรม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ